Lacrimi de crocodil...

«Mesagerul» e popular şi în Transnistria. M-am convins de acest lucru după ce a transmis episodul referitor la situaţia dubredă a ziarului raional «Opinia» din Criuleni. Eu şi colegii mei am relatat în faţa aparatului de luat vederi că nu mai are cine ne susţine în aspect financiar, că a apărut pericolul suspendării acestui organ de presă chiar în condiţiile stării excepţionale. Mare mi-au fost însă, nedumerirea şi indignarea, cînd, chiar a doua zi, această mare nevoie a noastră şi a tuturor cititorilor noştri a devenit temă de speculă la... «radio Pridnestrovia». Tovarăşa Olga Kondorskaia (care apare în emisie cu pseudonimul Anna Drozdova) a început a vărsa lacrimi de crocodil cu ocazia evenimentului gata să se producă, tînguindu-se, «ce jurnalist calificat e aruncat de autorităţile Chişinăului în stradă», şi mai făcînd o «elegantă» (după părerea autoarei) aluzie că aşa se procedează în Moldova cu susţinătorii fideli ai politicii ei, dar care nu mai sînt «în şea» la ora actuală. Ba mai mult, ea şi-a permis un gest «împărătesc», invitîndu-mă la lucru în Transnistria, cu condiţia, desigur, că-mi voi modifica întrucîtva platforma ideologică.

Am speranţa iluzorie că O. Kondorskaia va citi aceste rînduri (căci, trăind la noi aici mai mulţi ani, socotea o ofensă cînd se vorbea în prezenţa ei în limba băştinaşilor; sosită în Moldova din Ucraina, vorbea cu dispreţ şi despre limba ucraineană — deci e clar cu cine avem de-a face). Doresc doar să descifrez pentru cititori un fapt, comunicat de această tovarăşă. Astfel, în contextul cazului cu «Opinia», ea a afirmat că o aşa soartă le aşteaptă şi pe celelalte ziare care promovează politica Moldovei, menţionînd, printre altele, că «cititorii dubăsăreni din proprie iniţiativă s-au dezis de gazeta lor raională «Drapelul biruinţei», făcînd iarăşi o aluzie că, chipurile, aşa a fost voinţa cititorilor. O minciună desăvîrşită! (Probabil, că şi toate celelalte «fapte», expuse în emisiunile acestei redacţii radio ilegale). O spun autoritar, deoarece gazeta din Dubăsari s-a tipărit tot timpul la tipografia din Criuleni şi îi cunosc toată «biografia» (deloc, ţin să spun, încheiată).

Ar putea povesti, de fapt, cu lux de amănunte înşişi foştii colaboratori ai redacţiei în cauză, dar ei acum n-o pot face, fiind nevoiţi, ca şi multe mii de refugiaţi, să trăiască departe de casă, iar cei rămaşi în raion — să treacă în ilegalitate. E clar, deci, cum s-au «dezis» cititorii de această gazetă.

La fel ca şi colegii lor din Grigoriopol, jurnaliştii dubăsăreni au promovat cu fermitate, în cel mai curajos mod, linia politică conciliantă a Guvernului Republicii Moldova. Spre sfîrşitul anului trecut, însă, teroarea morală stîrnită de gazeta orăşenească din Dubăsari «Zarea Pridnestrovia», condusă de fostul lucrător de partid Atamanenco, a început a se materializa în fapte: fostul redactor Victor Voscoboinic de două ori a fost maltratat de gardişti. A treia oară, prins şi băgat cu forţa într-o limuzină chiar în preajma casei sale, el a fost dus în afara oraşului, scos lîngă o pădurice, pentru «a fi învăţat minte».

L-a salvat doar faptul că, smuncindu-se din mîinile bandiţilor (scurta rămînîndu-le drept «trofeu»), a luat-o în fugă pe un cîmp arat, pe unde automobilul nu putea străbate. Ca prin minune s-a refugiat în partea dreaptă a Nistrului. Maşina, în care se afla împreună cu soţia şi copilaşul abia născut, a fost urmărită, ba şi mitraliată.

Iată, tovarăşă Drozdova-Kondorskaia, cum s-au «dezis» cititorii dubăsăreni de redactorul gazetei lor raionale. Cîteva săptămîni după aceasta gazeta mai continua să apară cu străduinţa şi curajul doamnei Ina Vlasenco, care trecea podul păzit de gardişti şi cazaci (numai ea ştie cîte ofense a suportat din partea acestor bădărani necioplţi cu biografii criminale), venea la noi la redacţie şi aici îşi dactilografia, corecta şi plasa materialele în pagini. Cla: lucru, gazeta proaspăt tipărită pătrundea peste Nistru, la Dubăsari şi în alte localităţi cu foarte mari dificultăţi, chiar în mod clandestin. De oficiu poştal — nici vorbă, căci pe loc tirajul «dispărea» aproape în întregime. Cînd la Dubăsari mai activa poliţia Moldovei, mai era cum era, dar după asedierea ei stăpîni absoluţi au devenit în raion gardiştii şi cazacii (cu excepţia satelor Corjova, Roghi). Văzînd că gazeta mai apare, cîţiva gardişti turmentaţi au dat busna acasă la dna Vlasenco, care, în toiul nopţii, s-a ascuns de criminali într-un dulap. Aceasta a şi salvat-o, ba şi canistra cu vin propusă «oaspeţilor» de soţ. Gardiştii, beţi-criţă, au lăsat casa în pace, avertizîndu-l la despărţire pe stăpîn că e obligat să le «dea de ştire» cînd se va întoarce acasă «tvoia rumînca» (de fapt, rusoaică get-beget).

Aşa a fost silită să se refugieze la Chişinău cu copilul şi dna Vlasenco. Soţul i-a rămas acasă, căci acum aşa-s «legile» în Transnistria: în locuinţele părăsite, nitam-nisam «izbucnesc» incendii, dar nu înainte de a intra pe acolo cazacii, luîndu-şi «v poriadke ăkspropriaţii» mobila şi celelalte bunuri agonisite o viaţă, pentru a le împacheta în containere şi a le expedia pe Don, sau de pe unde i-a adus «sentimentul patriotismului».

Şi totuşi aş vrea să-i comunic tov. Kondorskaia că ziarul raional din Dubăsari există — se numeşte «Patria» şi e făcut (sub egida executivului local, care funcţionează la Cocieri) de corespondenţi voluntari. În lipsa informaţiei veridice (pentru descoperirea în casa cuiva a vreunui ziar al Republicii Moldova stăpînul o poate păţi grozav) «Patria» este aşteptată cu nerăbdare de oamenii muncii din satele raionului. Pînă la urmă timpul va arăta, de cine cu adevărat se vor dezice cititorii.

Şi o altă minciună gogonată, transmisă tot atunci la radiou de Kondorskaia. Chipurile, tipografia din Criuleni a refuzat să mai tipărească ziarul raional «Prietenia» din Grigoriopol (unde, apropo, şi activează de fapt tov. Kondorskaia). Explic cititorilor «Moldovei Suverane»: acum cîteva luni redacţia locală a fost luată cu asalt de femeile şi veteranii proseparatişti, colectivul fiind silit să-şi părăsească localul. Şi-a reluat în schimb activitatea tov. Kondorskaia, concediată ceva mai înainte din lucru pentru pregătirea materialelor ce atîtau vrajbă interetnică, Tovarăşa, împreună cu secretarul de redacţie, care-şi trădase colectivul, au început a edita (în continuare) un ziar cu un mesaj absolut opus celui precedent, deşi denumirea ziarului — «Prietenia» — a fost păstrată. Cîtă vîlvă au trezit în rîndul cititorilor primele lui numere! Erau învinuiţi pe nedrept, din neştiinţă, jurnaliştii plecaţi, deşi ei de acum nu mai activau. Se înţelege că tipografia din Criuleni a refuzat categoric să tipărească un ziar separatist, camuflat cu fosta denumire, dar, care, de fapt, era unul nou, apărut peste noapte, cum apar în prezent şi altele la comanda lui Smirnov. (Aceasta a fost, de fapt, şi metamorfoza fostului ziar de bună credinţă «Nistru» din Camenca. Şi straniu lucru, de ce pînă acum mai este asigurat berechet cu hîrtie... tot din fondurile republicii, în timp ce ziarele fidele Guvernului se închid, neavînd-o cît de puţină? E poate şi o lacună, dar tare mă tem că cineva o creează intenţionat, cum se mai fac multe la Chişinău. M-am convins deja...).

Şi ultima, tov. Kondorskaia. Cît priveşte mărinimoasa invitaţie la lucru de partea voastră: spre deosebire de dumneata, nu-mi schimb concepţiile. Şi dacă m-aş reîntoarce la gazeta din Camenca sau la cea din Dubăsari, unde am lucrat o perioadă de timp — poate cea mai frumoasă din biografia mea de ziarist — m-aş întoarce atunci cînd aş putea lucra cu aceleaşi concepţii. Sper că nu mai este mult pînă la reîntoarcerea acelor timpuri — şi la Dubăsari, şi la Grigoriopol, şi la Camenca.

De fapt, stimez orice opinie, chiar dacă e opusă opiniei mele personale. Doar minciuna n-o accept. Îmi aduc aminte că şi dta erai solidară cu acest punct de vedere. Atunci: cînd erai sinceră?

Oleg BANARU,
redactor al ziarului raional «Opinia» (Criuleni).